

TAI ĮDOMU

Apie šv. Antano duoną

Šią savaitę, šv. Antano atlaidų dieną, Kretingos Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelėi Marijai bažnyčioje šv. Mišių metu buvo šventinama duona. Ji šv. Antano atlaidų metu dalijama nuo 2007 m. Žmonės dar šventoriuje šiuos gabalėlius laužia ir dalijasi ne tik su šeimos nariais, bet ir su šalimais esančiais nepažįstamaisiais, dalintis duona atlaidų metu yra gerumo akcija ir mokymasis nepasiimti visko sau, pagalvoti apie kitą, tai – kaip viena iš evangelizacijos formų, atėjusių iki mūsų dienų.

Apie šv. Antano duoną yra išlikusi legenda, pasakojanti, kad kažkada gyveno vyrai, kurie pragėrė ne tik pinigus, bet ir šeimas. Kartą visi susėdo ir sako: „Kiek galima taip gyventi? Diena iš dienos geriamo 20 metų“. Nusprendė vyrai pakeisti savo gyvenimą. Vienas jų pasiūlė: „Melskimės į šv. Antaną, jis mums padės grįžti į tikrąjį gyvenimą“. Meldėsi vyrai šv. Antano prašydami užtarimo ir pagalbos, kad galėtų pradėti padoriai gyventi. Tačiau kilo klausimas, kaip jie sužinos, kad šv. Antanas išklausė maldą. Vyrai nusprendė už tuos pinigus, kuriuos galėjo kitą rytą pragerti, nupirkti duonos ir išdalinti ją vargšams. Pradėję dalinti duoną vyrai pajuto džiaugsmą ir suprato, kad šv. Antanas išklausė jų maldą. Nuo to laiko atsirado tradicija šventinti duoną ir ją dalinti vargšams.

Dar gyvas būdamas šv. Antanas garsėjo savo pamokslais ir stebuklais, minios žmonių suplaukdavo jo pasiklausyti. Aukas, kurias jam sunėsdavo maldininkai, jis išdalindavo vargšams, todėl šios aukos imtos vadinti šv. Antano duona. Duonos dalijimas yra ir evangelinis simbolis: Jėzus laužė duoną ir dalijo savo mokiniams, tas gestas atgimsta šv. Mišių Eucharistijos metu.

Tradicija laužyti ir dalintis šv.

Antano duona yra ir kitų šalių pranciškonų bažnyčiose.

Kretingos bažnyčios dešiniojos navos gale, šalia šv. Antano altoriaus ant aukštos, stačiakampės, medinės, metalu kaus-

tytos aukų dėžės su užrašu „Šv. Antano duonai“ yra skulptūrinė grupė „Šv. Antano duona“.

Skulptūros yra drožtos iš medžio, dažytos. Šią skulptūrinę (Nukelta į 13 p.)

Apie šv. Antano duoną

(Atkelta iš 10 p.)

grupę pagamino garsus Italijos skulptorius Josef Rifesser (1851–1919) iš Italijos pietų Tirolio miestelio, itališkai vadinamo Ortisei, vokiškai – St. Ulrich in Gröden. Ažuoliniai šio meistro darbai yra Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje: centrinio altoriaus tabernakulis, kairiosios navos Švč. M. Marijos altorius, dešinėsios navos Šv. Pranciškaus Asyžiečio altorius bei medinės, ažuoliniais rėmais Kryžiaus kelio stotys. Ant Kretingos skulptūrinės grupės postamento meistras pasirašė: „Josef Rifesser Jun. / Altarbauer / Ortisei (Bolzano)“.

Skulptūrinė grupė „Šv. Antano duona“ vaizduoja keturis asmenis. Šv. Antanas pavaizduotas vilkintis rudą pranciškonų abitą, sujuostą virve, ant kurios kabo rožinis, galvoje išskusta tonzūra. Šventasis kaire ranka prie savęs glaudžia Kūdikėlį Jėzų, kaire

rankute prilaikantį jam ant kelių stovinčią pintinę su duonos kepalėliais, dešinė rankutė iškelta palaiminimui. Dešine ranka šv. Antanas tiesia duonos kepalėlį priešais jį klūpinčiai senyvo amžiaus moteriškei, kuri dešine ranka apglėbusi priešais ją stovinčią mažytę mergaitę, kairę – tiesianti į šv. Antano jai duodamą duonos kepalėlį. Mergytė stovi duonai iškėlusiai abi rankutes. Abi jos vilki skurdžiais drabužiais, basos.

Skulptūros stovi ant dviejų pakopų žalios spalvos postamento. Ant žemesniosios pakopos pavaizduotos moteriškė su mergyte, šv. Antanas stovi ant aukštesnės pakopos. Šalia šventojo ant pirmosios pakopos padėta praversta knyga, matyti neįskaitomas tekstas joje ir tarp lapų įdėta lelijos šakelė – nekaltybės simbolis.

Jolanta KLIETKUTĖ